

Emne: Mindsterentereglen

Indhold:

- A. Indledende bemærkninger pkt. 1 - 4
- B. Skattepligtige personer, der omfattes af reglerne pkt. 5 - 6
- C. Omfattede fordringer pkt. 7 - 12
- D. Ikke omfattede fordringer pkt. 13
- E. Mindsterenten pkt. 14 - 16
- F. Tidspunktet for skyldnerens påtagelse af forpligtelsen(stiftelsestidspunktet) pkt. 17 - 21
- G. Beregning af mindsterenten pkt. 22
- H. Mindsterenten for visse fordringer pkt. 23 - 25
- I. Opgørelse af gevinst og tab pkt. 26 - 29
- J. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser pkt. 30

A. Indledende bemærkninger.

1. Ved landstingslov nr. 18 af 3. november 1994 om ændring af landstingslov om indkomstskat, § 1, nr. 3, er der indført særlige regler vedrørende den skattemæssige behandling af gevinster på fordringer (§ 14 b). Der er hermed indført beskatning af kursgevinster på fordringer, der udstedes med en rente, der er lavere end markedsrenten (mindsterenten). Reglen har virkning for fordringer, der afstås, indfries eller udtrækkes den 4. oktober 1994 eller senere. Herefter indføres der en generel regel om, at fortjeneste ved salg, indfrielse eller udtrækning af fordringer skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, medmindre fordringen forrentes med en pålydende rente, der er lig med eller højere end den fastsatte mindsterente på tidspunktet for fordringens udstedelse.

Mindsterenten skal være fælles for alle de omfattede pengefordringer. Mindsterenten fastsættes af Skattedirektoratet halvårligt for perioderne januar-juni og juli-december på baggrund af den gennemsnitlige effektive rente af nærmere angivne obligationer, der noteres på Københavns Fondsbørs.

2. Efter de hidtil gældende regler har sådanne kursgevinster været skattefrie for personer, medmindre fordringen var erhvervet i nærings- eller spekulationshensigt jf. skattelovens § 24, stk. 1, nr. 2.

3. Reglerne i § 14 b gælder alene for erhververe af fordringer.

4. Gevinst på fordringer som ikke opfylder mindsterenten opgøres som forskellen mellem anskaffelsessummen og afståelsessummen på realisationstidspunktet. Tab kan ikke fratrækkes.

B. Skattepligtige personer, der omfattes af reglerne.

5. Ifølge § 14 b, stk. 1, gælder reglen alene for fysiske personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, i skatteloven. Reglen gælder uanset om personen i andre sammenhænge kan anses for nærings- eller

spekulationsskattepligtig, jf. § 14 b, stk. 5.

6. Selskaber m.m. er ikke omfattet af § 14 b, stk. 1. Selskaber m.m. er allerede objektiv skattepligtige af gevinster og tab på værdipapirer i medfør af skattelovens § 14, stk. 2.

C. Omfattede fordringer.

7. Fordringer omfatter især obligationer, statsgældsbeviser, skatkammerbeviser og virksomhedscertifikater. § 14 b, stk. 2, er imidlertid ikke udtømmende, hvorfor i princippet alle fordringer, som en låntager udsteder til en långiver er omfattet, såfremt lånekonstruktionen er sådan sammensat, at hele eller dele af långivers afkast fremkommer som en kursgevinst. Dette gælder også hvis låntager er en finansiel institution, et finansieringsselskab eller en erhvervsvirksomhed.

8. Obligationer er gældsbreve som udstedes af staten, kreditforeninger m.m. Der er ofte tale om langfristede lån. Som udgangspunkt vil disse fordringer opfylde mindsterentekravet.

9. Statsgældsbeviser er gældsbreve udstedt af staten til dækning for et kortfristet lån. Renten er meget lav og kan ligge under mindsterenten. Gevinsten for investor vil primært være kursgevinsten ved indfrielse/udløb.

10. Skatkammerbeviser er gældsbreve udstedt af staten til dækning for et kortfristet lån. Renten er 0. Gevinsten for investor vil ligge i kursgevinsten ved indfrielse/udløb.

11. Virksomhedscertifikater (commercial papers) udstedes af større erhvervsvirksomheder på fordringslignende vilkår. Certifikaterne har en kort løbetid, er lavt forrentet og afkastet består hovedsagelig af kursgevinster.

12. Som nævnt i pkt. 7, er § 14 b, stk. 2, ikke udtømmende jf. "m.v.". Bestemmelsen vil således også omfatte fordringer der er udstedt fra låntager til långiver, og hvor hele eller dele af långivers afkast fremkommer som kursgevinst, hvor låntager er en finansiel institution, finansieringsselskab eller erhvervsvirksomhed.

D. Ikke omfattede fordringer.

13. Reglen gælder ikke for de helt individuelle fordringer, der opstår ved salg på kredit, ved løn- og honorartilgodehavender eller ved ganske kortvarige lejligheds lån. Reglen gælder heller ikke ved konvertible obligationer, såfremt disse konverteres til aktier.

E. Mindsterenten.

14. Efter § 14 b, stk. 1, er det et krav, at fordringer omfattet af § 14 b, stk. 2, mindst skal forrentes med en pålydende rente, der ligger tæt på markedsrenten, for at kursgevinsten er skattefri for kreditor jf. dog pkt. 15. Denne rentesats, som kaldes mindsterenten, udregnes på grundlag af markedsrenten efter retningslinier, omtalt nedenfor i pkt. 22.

Afgørende for om en fordring opfylder kravet om mindsterenten, således at kursgevinsten er skattefri for kreditor, er rentens størrelse på tidspunktet for debtors påtagelse af forpligtigelsen (stiftelsestidspunktet). Opfylder fordringen kravet til mindsterenten på dette tidspunkt, bliver kursgevinsten skattefri for kreditor, og for en eventuel senere erhverv af fordringen jf. dog pkt. 15.

Beskatning efter § 14 b omfatter således kun fordringer, hvis rente på stiftelsestidspunktet er lavere end mindsterenten.

Opfylder fordringen ikke kravet til mindsterenten skal hele kursgevinsten beskattes, uanset om

fordringen afstås eller indfries helt eller delvist.

Dette betyder, at der kan arbejdes med såkaldte skattefrie og skattepligtige fordringer. Betydningen heraf fremgår af pkt. 15 og pkt. 16.

Skattepligtige personer med fordringer, der tidligere var erhvervet i nærings- eller spekulationshensigt jf. § 24, stk. 1, nr. 2, og hvis fordringer ikke opfylder mindsterentekravet i §

14 b, omfattes ligeledes af § 14 b, hvorefter gevinsten beskattes, mens tab ikke kan fratrækkes, jf. § 14 b, stk. 5.

15. Hvis kravet til mindsterenten er opfyldt på stiftelsestidspunktet, bliver fordringen en såkaldt skattefri fordring. Dette betyder, at kursgevinsten til enhver tid er skattefri for kreditor, medmindre der foreligger næring eller spekulation. Det er således uden betydning, om fordringens rente ikke opfylder kravet til mindsterenten på et senere tidspunkt. Omsættes en skattefri fordring på et sådant senere tidspunkt, bevarer fordringen den oprindelige status som skattefri, og kursgevinsten vil følgelig være skattefri for den nye kreditor. Når fordringen ved udstedelse har opnået en status som skattefri fordring, bevares denne status således.

16. Hvis fordringen ikke opfylder kravet til mindsterenten på stiftelsestidspunktet, bliver fordringen en såkaldt skattepligtig fordring. Dette betyder, at kursgevinsten til enhver tid er skattepligtig for kreditor. Det er således uden betydning, om fordringen kommer til at opfylde kravet til mindsterenten på et senere tidspunkt. Omsættes en skattepligtig fordring på et senere tidspunkt, bevarer fordringen den oprindelige status som skattepligtig og kursgevinsten vil følgelig også være skattepligtig for den nye kreditor. Når fordringen ved udstedelsen har fået status som skattepligtig, bevares denne status således.

Skattefrihed og skattepligt for fordringer gælder alene eventuelle kursavancer. Afkast i form af renteindtægter er altid skattepligtigt.

F. Tidspunktet for skyldnerens påtagelse af forpligtelsen (stiftelsestidspunktet).

17. Som nævnt ovenfor er det afgørende for pengefordringens status som skattefri eller som skattepligtig, hvilken pålydende rente pengefordringen bærer på stiftelsestidspunktet. Det er derfor nødvendigt at fastslå, hvad stiftelsestidspunktet er for forskellige fordringer.

Den mest typiske pengefordring er den børsnoterede obligation. Der kan her være tale om statsobligationer, statsgældsbeviser,

realkreditobligationer og andre obligationer.

Ved statsobligationer og statsgældsbeviser er tidspunktet for skyldnerens påtagelse af forpligtelsen (stiftelsestidspunktet) det tidspunkt, hvor Nationalbanken køber obligationerne af Finansministeriet.

Ved realkreditlån er tidspunktet for skyldnerens (låntager, debitor) påtagelse af forpligtelsen det tidspunkt, hvor realkreditinstituttet udsteder obligationerne, d.v.s. overfører obligationerne til låntagerens konto i værdipapircentralen.

18. Tidspunktet for skyldnerens påtagelse af forpligtelsen fremrykkes dog i to situationer:

Tidspunktet for skyldnerens (låntagers) påtagelse af forpligtelsen fremrykkes til det tidspunkt, hvor realkreditinstituttet modtager en underskrevet anmodning om udbetaling af et tilbudt lån.

Tidspunktet for skyldnerens (låntagers) påtagelse af forpligtelsen fremrykkes også, når der er indgået

en kurskontrakt mellem låntager og et pengeinstitut eller lignende.

Ved kurskontrakter forstås en kontrakt, der indgås med henblik på sikring af en fremtidig ydelse på nye realkreditlån, der hjemtages på et senere tidspunkt.

Når der indgås en kurskontrakt, bliver tidspunktet for skyldners (låntagers) påtagelse af forpligtelsen anset for at være det tidspunkt, hvor realkreditinstituttet bekræfter kurskontrakten.

Såfremt en kurskontrakt forlænges, betragtes dette som indgåelse af en ny aftale. Mindsterenten på fornyelsestidspunktet skal således være opfyldt, hvis fordringshaver skal undgå kursgevinstbeskatning.

Det skal dog bemærkes, at kreditforeningerne sædvanligvis ikke udsteder obligationer under mindsterenten.

19. Ved andre obligationer end kreditforeningsobligationer er tidspunktet for skyldnerens påtagelse af forpligtelsen det tidspunkt, hvor obligationerne overføres til værdipapircentralen.

20. Ved andre fordringer er det datoen for indgåelsen af aftalen, der er tidspunktet for skyldnerens påtagelse af forpligtelsen.

21. Ved afgørelsen af, om en fordring på stiftelsestidspunktet opfylder mindsterentekravet, vil det ikke altid være nok at se på fordringens pålydende rente. Fordringens rente skal nemlig gøres op i forhold til den tilsagte indfrielsessum, således at den pålydende rente svarer til den virkelige forrentning i forhold til den tilsagte indfrielsessum. Renten skal basere sig på mindst en årlig rentetilskrivning. Dette kan illustreres ved følgende eksempel:

Eksempel 1

Mindsterenten forudsættes at være 7 % på udstedelsestidspunktet. En fordring på 10.000 kr. udstedes med en pålydende rente på 9 %. Det er aftalt, at debitor skal tilbagebetale 15.000 kr. ved indfrielse af fordringen. Renten kan reelt beregnes således:

Rente 9 % af 10.000 kr. = 900 kr.

Den reelle rente er $(900/15.000) \times 100 = 6 \%$

Fordringens rente opfylder således ikke mindsterenten og kursgevinsten skal dermed beskattes hos kreditor.

G. Beregning af mindsterenten.

22. Mindsterenten fastsættes jf. § 14 b, stk. 3, af Skattedirektoratet. Mindsterenten fastsættes normalt for halvårene januar-juni og juli-december.

Mindsterenten fastsættes på baggrund af markedsrenten på Københavns Fondsbørs.

Såfremt markedsrenten ændrer sig væsentligt vil mindsterenten blive ændret tilsvarende.

For fordringer anskaffet før lovens vedtagelse samt fordringer anskaffet fra 4. oktober - 31. december 1994 er mindsterenten fastsat til 5% p.a. For perioden 1. januar - 30. juni 1995 er mindsterenten fastsat til 7% p.a., jf. Meddelelse fra Skattedirektoratet nr. 326 af 23. december 1994.

H. Mindsterenten for visse fordringer.

23. For variabelt forrentede fordringer finder reglerne i § 14 b også anvendelse. På stiftelsestidspunktet skal fordringens rente, opgjort i forhold til den tilsagte indfrielsessum, opfylde kravet til mindsterenten, for at kursgevinsten er skattefri for kreditor. Efter udstedelsen er skattefriheden for kursgevinsten betinget af, at vilkårene for renteændringer og opsigelse er udformet således, at kursen på fordringen ikke på grund af disse forhold kan afvige væsentligt fra indfrielseskursen. Hvis den pålydende rente f.eks. varierer i takt med udviklingen i markedsrenten på tilsvarende fast forrentede fordringer og i øvrigt har en høj grad af sikkerhed samt en relativ begrænset forsinkelse i tilpasningen, vil kursen på fordringen gennem løbetiden være nær indfrielseskursen og fordringen vil dermed ikke være omfattet af § 14 b. Afgørelse af om kursen på fordringen afviger væsentligt fra indfrielseskursen vil således altid bero på en konkret vurdering.

24. Fordringer, for hvilke der på forhånd er aftalt forrentning med forskellige rentesatser for adskilte perioder af løbetiden, kaldes ofte knæklån. Ved disse fordringer skal den

forud aftalte rentesats for alle perioder af løbetiden mindst være lig med den mindsterente, der er gældende ved stiftelsen. I modsat fald er kursgevinsten skattepligtig.

25. Konvertible obligationer omfattes af § 14 b, såfremt obligationen ikke konverteres til aktier eller anparter. Sælges konvertible obligationer før de konverteres til aktier eller anparter vil obligationen være omfattet af § 14 b, såfremt obligationen ikke opfylder kravet til mindsterenten. Foretages der konvertering er de konvertible obligationer ikke omfattet af § 14 b.

I. Opgørelse af gevinst og tab.

26. Efter § 14 b, stk. 4, skal gevinst i henhold til stk. 1, opgøres som forskellen mellem afståelses- og anskaffelsessummen efter realisationsprincippet.

En fordring anses for realiseret når fortjenesten konstateres ved fordringens afståelse, hele eller delvise indfrielse eller udtrækning.

Eksempel 2

En skattepligtig har købt nominelt 100.000 kr. 0-renteobligationer. Obligationerne købes den 1. februar 1995 for kurs 85 og sælges den 11. december 1995 for kurs 93.

Afståelsessum: $100.000 \text{ kr.} \times 93/100 = 93.000 \text{ kr.}$

Anskaffelsessum: $100.000 \text{ kr.} \times 85/100 = \underline{85.000 \text{ kr.}}$

Skattepligtig kursgevinst = 8.000 kr.

Såfremt indfrielse sker gennem afdrag, opgøres fortjenesten således, at der af ethvert afdrag medregnes en så stor procentdel, som svarer til det antal procenter, hvormed parikurs overstiger anskaffelseskursen.

Eksempel 3

En skattepligtig har den 1. april 1995 købt nominelt 100.000 kr. 0-renteobligationer til kurs 80, der indfries kvartårligt med kr. 10.000. I forbindelse med indkomstopgørelsen for 1995, skal følgende kursgevinster medregnes.

Afdrag 1. juli, 1. oktober 1995, kr. 10.000 pr. afdrag.

Afståelsessum: $20.000 \text{ kr.} \times 100/100 = 20.000 \text{ kr.}$

Anskaffelsessum: $20.000 \text{ kr.} \times 80/100 = \underline{16.000 \text{ kr.}}$

Skattepligtig kursgevinst = $\underline{4.000 \text{ kr.}}$

Er flere ens fordringer erhvervet på forskellige tidspunkter gælder **FIFO-princippet**, hvorefter de først erhvervede anses for de først afståede. Dette princip kan illustreres ved følgende eksempel:

Eksempel 4

En skattepligtig køber nominelt 1 mill. kr. obligationer til kurs 80 i 1995. I 1996 købes yderligere nominelt 500.000 kr. obligationer i samme fondskode til kurs 90. De indlægges i samme depot som de i 1995 indkøbte. Der er ingen udtrækning i 1995 og 1996, hvorfor der primo 1997 er en beholdning på nominelt 1,5 mill. kr.

Ved udtrækning i 1997 indfries nominelt 200.000 kr. obligationer. Avanceopgørelsen foretages således:

Indfrielsessum: $200.000 \text{ kr.} \times 100/100 = 200.000 \text{ kr.}$

Anskaffelsespris: $200.000 \text{ kr.} \times 80/100 = \underline{160.000 \text{ kr.}}$

Skattepligtig kursgevinst = $\underline{40.000 \text{ kr.}}$

På trods af, at der statistisk vil være en del af de udtrukne obligationer, der stammer fra købet i 1996, anses hele indfrielsen for at vedrøre de først anskaffede obligationer.

27. Tab kan ikke fratrækkes.

28. Ved indtræden eller ophør af fuld skattepligt skal der foretages en vurdering af fordringen til handelsværdien (markedsværdi).

Ved indtræden af fuld skattepligt anses anskaffelsestidspunktet for fordringer at være det tidspunkt, hvor skattepligten indtræder og anskaffelsessummen for at være markedsværdien på dette tidspunkt.

Ved ophør af fuld skattepligt anses fordringerne for at være afstået, og afståelsessummen er markedsværdien af fordringen på dette tidspunkt.

Er fordringerne børsnoterede vil markedsværdien være den på børsen senest noterede værdi.

Hvor fordringen ikke er børsnoteret, foretages værdiansættelsen efter et skøn til handelsværdien.

29. Kursgevinst eller -tab opgøres som forskellen mellem fordringens anskaffelsessum og afståelsessum (værdien ved realisering).

Sædvanlige handelsomkostninger i forbindelse med køb/salg af fordringer, f.eks. kurtage og gebyrer tillægges anskaffelsessummen og fratrækkes i afståelsessummen for den pågældende fordring.

J. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

30. Reglerne om beskatning af fordringer har virkning fra den 4. oktober 1994. Det betyder at § 14 b har virkning for allerede anskaffede fordringer. Da kun fortjeneste opstået efter lovforslagets fremlæggelse skal medregnes til den skattepligtige indkomst, skal den skattepligtige ved den efterfølgende opgørelse af fortjenesten anvende fordringens handelsværdi den 4. oktober 1994, eller den faktiske anskaffelsessum såfremt denne er højere. Overgangsreglerne kan illustreres således:

Eksempel 5

Skatteyder har pr. 4. oktober 1994 nominelt 1 mill. kr. 0-renteobligationer i behold. 0-renteobligationerne blev købt 1. juli 1994 til kurs 95. Obligationerne indfries 1. december 1994 til kurs pari. Skatteyder skal ved udarbejdelsen af selvangivelsen for 1994 medregne gevinster opstået efter 4. oktober 1994.

Ifølge fondsbørsen var obligationerne pr. 4. oktober 1994 noteret til kurs 98.

Afståelsessum = 1.000.000 kr.

Anskaffelsessum: 1.000.000 kr. x 98/100 = 980.000 kr.

Skattepligtig kursgevinst = 20.000 kr.

Såfremt børskursen den 4. oktober 1994 havde været lavere end kurs 95, anvendes den faktiske anskaffelsessum (kurs 95) ved beregning af den skattepligtige kursgevinst.